

Nieuwkoop in perspectief

	Voorwoord	3
Deel I	Visienota	6
1	Inleiding	7
	1.1 Maatschappelijke trends	7
	1.2 Maatschappelijke dilemma's	8
	1.3 Maatschappelijke kernwaarden	8
	1.4 Relatie met andere beleidsvelden	9
	1.4.1 Ruimtelijke structuurvisie en woonvisie	9
	1.4.2 Veilige woon- en leefomgeving	9
	1.4.3 Economische ontwikkeling	9
	1.5 Status van de maatschappelijke structuurvisie	9
	1.6 Het vervolgtraject	10
2	Toekomstvisie Nieuwkoop in 2040	11
	2.1 De 13 maatschappelijke kernboodschappen	12
	2.2 Toekomstvisie gemeente Nieuwkoop	12
	2.3 Wat betekent dat?	17
	2.3.1 Rol van gemeente verschuift	17
	2.3.2 Hoe nu verder?	17
	2.4 Vertaling uitgangspunten naar thema's	18
Deel II	Uitwerking visienota	19
3	Onderwijs en ontwikkeling	20
	3.1 Inleiding	20
	3.2 Wat willen we bereiken?	21
	3.3 Hoe gaan we dit bereiken?	24
4	Werk en inkomen	27
	4.1 Inleiding	27
	4.2 Wat willen we bereiken?	28
	4.3 Hoe gaan we dit bereiken?	30
5	Vrije tijd en cultuur	34
	5.1 Inleiding	34
	5.2 Wat willen we bereiken?	35
	5.3 Hoe gaan we dit bereiken?	36
6	Zorg en leefstijl	40
	6.1 Inleiding	40
	6.2 Wat willen we bereiken?	41
	6.3 Hoe gaan we dit bereiken?	44
Bijlage 1	Participatietraject	47

Voorwoord Arie Muilwijk

Een Visie op de Maatschappij voor de komende decennia.

Wethouder
Portefeuille Maatschappelijke
zorg, werk en inkomen

Hoe ziet onze Nieuwkoopse samenleving er over 20 of 30 jaar uit? Of eigenlijk: hoe willen we graag dat de samenleving er uit gaat zien de komende jaren? Gaan we verder op de ingeslagen weg of moeten er ingrijpende wijzigingen komen waar mogelijk? Ik kan me voorstellen dat de antwoorden op deze vragen heel divers kunnen zijn. Moeten we deze vragen eigenlijk wel willen stellen?

Dat doet me denken aan de volgende uitspraak: “Mensen die terugblikken in de geschiedenis leren van hun fouten. De volgende generatie hoeft deze geschiedenis niet over te doen en heeft dus een blauwdruk voor de toekomst in handen.” Dit zegt nogal iets. Zijn wij zo’n generatie? Geven we een geleerd verleden en een goede toekomst door aan de opkomende generatie? Met andere woorden: is de toekomst maakbaar?

De vraag stellen is hem beantwoorden, er zijn immers zoveel andere factoren die onze gemeente beïnvloeden. In die zin past ons bescheidenheid. Nieuwkoop is een klein stipje in Nederland, en zeker in Europa en de rest van de wereld. In verschillende opzichten staan we aan de vooravond van forse veranderingen. De werkelijkheid van vandaag kan morgen weer een andere zijn. Wij hebben de toekomst niet in handen. Dit betekent echter niet dat we alles over ons heen moeten laten rollen. Integendeel: met elkaar denken en dromen we over de toekomst van Nieuwkoop. Daarbij blijven we nuchter en realiseren ons dat golfbewegingen er altijd zullen zijn en dat “er niets nieuws is onder de zon.”

De visie die voor u ligt geeft een richting aan in het denken over het maatschappelijke domein. Het biedt samenhang tussen de verschillende beleidsthema's op het gebied van onderwijs en ontwikkeling, werk en inkomen, vrije tijd en cultuur en zorg. Daarnaast zijn er duidelijke raakvlakken met andere belangrijke thema's zoals wonen, sociale veiligheid en economie.

Het sociale domein is aan grote veranderingen onderhevig. De gemeentelijke overheid moet inkrimpen en er wordt meer een beroep gedaan op de verantwoordelijkheid van de gemeenschap en de individuele inwoner. Dit is geen gemakkelijk opgave. Het geeft aan, dat er een gezamenlijke uitdaging ligt voor de gemeentelijke organisatie en onze inwoners. Dit proces vraagt tijd en de rol van de gemeenschap is van groot belang. We zullen daarom met elkaar moeten investeren in het versterken van zelfredzaamheid, vitaliteit en sociale cohesie.

Deze nota heeft als titel "Maatschappelijke structuurvisie 2040". Deze visie is gebaseerd op de verwachting dat huidige trends zich verder zullen ontwikkelen. We gaan daarbij niet voorbij aan de werkelijkheid van vandaag en dat dingen ook vanzelf gaan zonder inmenging van wie dan ook. Ook kunnen we de richting van toekomstige ontwikkelingen zien en bedenken wat wij als gemeenschap belangrijk vinden. Dit vertalen we in kernboodschappen die u vindt in deel 1 van de nota. De diepere laag van deze kernboodschappen zijn waarden waarbij ook ons mensbeeld een rol speelt. Ik wil een aantal maatschappelijke kernwaarden met u delen, waarbij ik de wens uitspreek dat we hierin iets gemeenschappelijks hebben.

Terugkijkend naar de laatste decennia leert ons, dat respect voor elkaar en naastenliefde lijken af te nemen. We hebben hier allemaal wel een beeld bij. Het zou mij heel wat waard zijn als we hier de komende jaren aan zouden kunnen werken. Een andere belangrijke kernwaarde is vertrouwen. Vertrouwen in banken en overheid, vertrouwen in zorg en elkaar. Ook dat is er de laatste jaren niet beter op geworden. Mijn wens is dat onze inwoners en de gemeente investeren in deze belangrijke waarden. Als laatste hecht ik veel waarde aan verantwoordelijkheid. Meer dan in het verleden wordt in de toekomst een beroep gedaan op eigen verantwoordelijkheid naar draagkracht.

In het tweede deel van deze structuurvisie, staat hoe deze kernboodschappen vertaald kunnen worden naar de vier thema's. Bij de vertaling en de uitwerking hiervan naar deze vier thema's zijn inwoners en het maatschappelijk middenveld betrokken. We zien dit als het begin van een proces waarbij nog meer dan nu van buiten naar binnen wordt gewerkt.

Deze structuurnota is opgesteld op basis van huidige inzichten, toekomstverwachtingen en de economische en maatschappelijke context. De Maatschappelijke structuurvisie is dynamisch en zal van tijd tot tijd aan herziening toe zijn. Dat neemt niet weg dat deze visie richting geeft aan belangrijke toekomstige keuzen. Waarbij ik wil benadrukken dat de uiteindelijke beleidskeuzen altijd worden gemaakt in het licht van de omstandigheden van dat moment.

Ik wens u veel inspiratie toe bij het lezen van deze nota.

Namens het hele college,

Arie Muilwijk

Deel I

MAATSCHAPPELIJKE STRUCTUURVISIE

Visienota

Inleiding

De maatschappelijke structuurvisie geeft aan hoe wij richting geven aan toekomstige maatschappelijke ontwikkelingen.

Deze richting is ingegeven door:

- Maatschappelijke trends
- Maatschappelijke dilemma's
- Maatschappelijke kernwaarden

1.1 Maatschappelijke trends

Als we 30 jaar terugkijken, zien we hoe de samenleving zich vanaf de 80-er jaren heeft ontwikkeld. We signaleren dan bijvoorbeeld de volgende trends:

- De ontwikkeling van de ICT is van grote invloed op de maatschappij. De samenleving en organisaties gaan zich anders organiseren. Bedrijven kunnen productieprocessen opsplitsen en globaliseren. Via social media kunnen we direct en real time massaal communiceren en zo gemakkelijk grote en kleine netwerken opzetten.
- De zorgkosten stijgen explosief. Dit leidt tot vergaande verdringing van andere overheidsbestedingen en (te) hoge premies en eigen bijdragen. De stijging van de zorgkosten is slechts voor een deel het gevolg van de vergrijzing en loopt daardoor niet vanzelf terug. De kostenstijging wordt vooral veroorzaakt door medische en technologische ontwikkelingen. Er is meer mogelijk, dus mensen vragen meer, maar vaak wel tegen hoge kosten. Dit leidt ook tot een ethische discussie over grenzen aan de zorg.
- De centrale overheid trekt zich terug. Er is een kentering gekomen in de groei van de verzorgingsstaat. Hierin zit een financiële en een maatschappelijke drive, de overtuiging dat mensen zich beter voelen als ze zelf de regie over hun leven hebben. Taken die altijd tot de verantwoordelijkheid van de landelijke overheid werden gerekend worden, met minder middelen, overgeheveld naar gemeenten. Door deze versobering komen meer taken bij de burgers terecht. Daarnaast is een trend zichtbaar dat we ook meer zelf verantwoordelijkheid willen nemen, individueel en ook in collectief verband. Energie- en zorgcoöperaties zijn hiervan mooie voorbeelden.

Veranderingen in de samenleving vallen vaak samen met grote technologische doorbraken, zoals bijvoorbeeld de stoommachine en, meer in onze tijd, de ontwikkelingen als gevolg van internet zoals bijvoorbeeld het gebruik van i-pads in de thuiszorg. We weten niet of we de komende 30 jaar met soortgelijke revolutionaire ontwikkelingen worden geconfronteerd. Toch proberen we ons een beeld te vormen hoe de toekomst er uitziet en hoe we hierop inspelen.

1.2 Maatschappelijke dilemma's

De maatschappelijke structuurvisie geeft geen antwoord op dilemma's. We constateren wel dat de aangegeven richting wordt beïnvloed door onder andere de volgende dilemma's.

- Hoe ver reikt de eigen kracht van individuele inwoners, jong en oud, die zorg nodig hebben?
- Is de omgeving inderdaad bereid zorgtaken van een buurtgenoot op zich te nemen?
- Hoe verhouden een hoge arbeidsparticipatie en voor elkaar zorgen zich tot elkaar?
- Hoe ontwikkelen de economie en de werkgelegenheid zich?
- Ontpoppen jong gepensioneerden zich daadwerkelijk tot actieve vrijwilligers en mantelzorgers?
- Welke financiële ruimte is er de komende decennia voor investeringen in het sociaal domein?
- Hoe pakt de invloed van de vergrijzing daadwerkelijk uit?
- Wat is de invloed van de dalende beroepsbevolking op de lokale economie?
- Blijft de Nieuwkoop tot 2040 een zelfstandige gemeente?

1.3 Maatschappelijke kernwaarden

We hechten veel waarde aan maatschappelijke kernwaarden zoals vertrouwen, respect voor elkaar, naastenliefde en verantwoordelijkheid.

1.4 Relatie met andere beleidsvelden

1.4.1 Ruimtelijke structuurvisie en woonvisie

De maatschappelijke structuurvisie hangt samen met de ruimtelijke structuurvisie en de woonvisie 2011. Zo wordt in de maatschappelijke structuurvisie aangesloten op het kernenbeleid. In de woonvisie Nieuwkoop 2011 wordt o.a. aandacht geschonken aan de combinatie van wonen en zorg. Tegelijkertijd is er een belangrijk verschil met ruimtelijk beleid. De inrichting van de ruimte is beter planbaar. Voor het sociaal domein is dat veel minder het geval, en sommigen onder ons zullen zeggen, geheel niet het geval. De maatschappelijke structuurvisie is daarom sneller aan bijstelling toe dan de ruimtelijke structuurvisie.

1.4.2 Veilige woon- en leefomgeving

De maatschappelijke structuurvisie sluit aan op de kadernota integrale veiligheid. In deze nota wordt beschreven hoe de gemeente investeert in de veiligheid van inwoners. Een veilige woon- en leefomgeving zijn een basisvoorwaarde voor het bevorderen van sociale cohesie en participatie. Bij de thema's onderwijs en ontwikkeling, vrije tijd en cultuur wordt ingegaan op het belang van veiligheid en een prettige woon- en leefomgeving.

1.4.3 Economische ontwikkeling

De economische ontwikkeling van Nieuwkoop heeft grote invloed op de maatschappelijke structuur van de gemeente. Dit speelt natuurlijk bij het thema werk en inkomen maar ook bijvoorbeeld bij onderwijs en ontwikkeling waar wordt ingegaan op de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. In de economische beleidsvisie, "Ondernemend Nieuwkoop" van "Het actieve Groene Hart" wordt het belang van de samenwerking tussen het bedrijfsleven en de gemeente benadrukt.

1.5 Status van de maatschappelijke structuurvisie

De maatschappelijke structuurvisie 2040 geeft aan hoe we invulling geven aan onze taken, rekening houdend met lange termijn trends, dilemma's en onze kernwaarden. De maatschappelijke structuurvisie is in die zin meer een routekaart met globale reisbeschrijving, dan een beschrijving van de eindbestemming. In de maatschappelijke structuurvisie geven we een richting aan die onder meer is gebaseerd op terugtrekkende overheid en meer verantwoordelijkheid bij inwoners en bedrijven.

In de maatschappelijke structuurvisie wordt geen financiële vertaling gemaakt. In het vervolgetraject van de maatschappelijke structuurvisie worden op deelterreinen voorstellen

gepresenteerd (beleidsplannen, uitvoeringsagenda's) waarin de financiële consequenties worden aangegeven. De uitvoering van de maatschappelijke structuurvisie is afhankelijk van de financiële mogelijkheden op dat moment.

1.6 *Het vervolgtraject*

Deze maatschappelijke structuurvisie vervangt de bekende kadernota's. De vertaalslag naar de uitvoering maken we met behulp van beknopte, actiegerichte uitvoeringsagenda's per onderwerp. We hechten veel waarde aan versterking van de gemeenschap en participatie van inwoners, bedrijven en instellingen. Bij de uitwerking van de maatschappelijke structuurvisie betrekken we inwoners en het maatschappelijke middenveld in een vroeg stadium. Dit vraagt om een andere werkwijze van de ambtelijke organisatie. De laatste jaren komt beleid steeds vaker tot stand in samenspraak met de samenleving en betrokken instellingen en bedrijven. Dit zien we als een randvoorwaarde, maar we willen een stap verder gaan. We willen dat de ideevorming/agendavorming voorafgaand aan beleid steeds vaker vanuit inwoners/het maatschappelijk middenveld komt.

Toekomstvisie Nieuwkoop in 2040

In bijeenkomsten en via een enquête hebben we met inwoners, organisaties en gemeenteraad van gedachten gewisseld over de maatschappelijke opgaven. In dit document vindt u diverse quotes die uit deze gedachtewisselingen naar voren kwamen. Het blijkt dat er veel gedeelde ideeën zijn over hoe Nieuwkoop er in 2040 voor moet staan. Deze gedeelde ideeën staan beschreven in deze visienota. Samen met de inwoners willen we dit toekomstbeeld de komende jaren realiseren.

De gedachtewisseling met inwoners, organisaties en gemeenteraad resulteert in 13 kernboodschappen die ten grondslag liggen aan de maatschappelijke structuurvisie. Deze kernboodschappen sluiten aan op onze kernwaarden.

De wereld is continu in verandering. Bij het opstellen van de visie sluiten we aan op lopende ontwikkelingen waarvan we eerder hebben geconstateerd dat zij van invloed zijn op hoe wij de gemeente Nieuwkoop richting 2040 zien. We creëren niet de toekomstige ontwikkelingen, maar geven wel aan hoe wij hierop verwachten in te spelen.

2.1 De 13 maatschappelijke kernboodschappen

- Waarderen vrijwilligers en mantelzorgers
- Iedereen doet mee
- Maatwerk per individu
- Levendige kernen
- Stimuleren burgerinitiatieven
- Vooruitgang door innovatie
- Investeren in mensen
- Aansluiten onderwijs en arbeidsmarkt
- Versterken sociaal netwerk
- Iedereen draagt verantwoordelijkheid
- Multifunctionele voorzieningen
- De gemeente verbindt
- Samenleving als partner

2.2 Toekomstvisie gemeente Nieuwkoop

Zorg op maat

Door individualisering van de samenleving loopt in 2040 de zorgbehoefte van individuen en specifieke groepen sterker uiteen. Hierdoor zijn groepen mensen met een zorgbehoefte minder gemakkelijk in afgebakende groepen met specifieke kenmerken in te delen. Collectieve zorgvoorzieningen voldoen niet altijd aan de zorgbehoefte. Door ontschotting van verantwoordelijkheden en budgetten, zijn er meer mogelijkheden voor zorg op maat voor individuen en specifieke doelgroepen. Hierbij kijken we verder dan standaardoplossingen en -producten. Het gaat om de behoefte die achter de vraag ligt.

Kernboodschappen:

- Maatwerk per individu
- Iedereen doet mee

Een beroep op de eigen kracht van inwoners

Bezuinigingen en een veranderende houding bij inwoners en bestuurders leiden tot een verschuiving van verantwoordelijkheden van de overheid naar inwoners; inwoners worden in eerste instantie aangesproken op hun eigen kracht. Mensen houden zo lang mogelijk de regie over hun eigen leven, werk, opleiding, zorg en vrije tijd. Communicatie is hierin belangrijk: wat verwachten wij van u en wat kunt u van ons verwachten.

Kernboodschappen:

- Waarderen vrijwilligers en mantelzorgers
- Stimuleren burgerinitiatieven
- Investeren in mensen
- Versterken sociaal netwerk
- Iedereen draagt verantwoordelijkheid
- Samenleving als partner

**“Zelfredzaamheid in stand houden,
dus niet pamperen als het niet hoeft!”**

Gemeenschappelijke voorzieningen

In het aanbod van voorzieningen ligt, waar mogelijk, de nadruk op gemeenschappelijke voorzieningen als vervanging voor individuele voorzieningen. Het belang van laagdrempelige en toegankelijke voorzieningen neemt toe. Iedereen doet mee. Waar mogelijk maken zoveel mogelijk verschillende doelgroepen gebruik van dezelfde voorzieningen. Voorzieningen zijn een plek waar allerlei mensen elkaar ontmoeten. Zo zijn gemeenschappelijke voorzieningen efficiënter qua inzet en bevorderen ze de sociale samenhang.

Kernboodschappen:

- Iedereen doet mee
- Levendige kernen
- Multifunctionele voorzieningen

Ondersteuning van vrijwilligers

Inwoners zijn zelfredzamer en hebben meer eigen verantwoordelijkheid voor de situatie waarin zij leven. Op het gebied van wonen, werken en zorg. Vrijwilligers spelen een grotere rol bij het in stand houden van zorg- en welzijnsvoorzieningen. De inzet van vrijwilligers is van wezenlijk belang. Zij zijn de kurk waarop veel organisaties en activiteiten drijven. De inzet van vrijwilligers vergroot de leefbaarheid in onze kernen. Om de inwoners van de gemeente Nieuwkoop goed te blijven ondersteunen, is een sterke vrijwilligersstructuur nodig. De gemeente richt zich vooral op het ondersteunen van voorzieningen die met behulp van vrijwilligers worden gerealiseerd.

Kernboodschappen:

- ☀ Waarderen vrijwilligers en mantelzorgers
- ☀ Levendige kernen
- ☀ Stimuleren burgerinitiatieven
- ☀ Samenleving als partner
- ☀ Iedereen draagt verantwoordelijkheid

“**Streven naar verbondenheid, mensen moeten zelf weer voor elkaar willen zorgen. (Dit hoeft niet met geld gepaard te gaan.)**”

Inzet op sociaal netwerk

Bij het oplossen van individuele zorgvragen kijken we vaker naar wat iemands sociale omgeving kan doen. Een goed sociaal netwerk versterkt de sociale veiligheid. Dit betekent een groter beroep op mantelzorgers. De gemeente stimuleert de inzet van mantelzorg. Om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen, werkt de gemeente mee aan een goede ondersteuningsstructuur.

Kernboodschappen:

- ☀ Waarderen vrijwilligers en mantelzorgers
- ☀ Iedereen doet mee
- ☀ Investeren in mensen
- ☀ Versterken sociaal netwerk
- ☀ Iedereen draagt verantwoordelijkheid

“Mantelzorg is niet voor iedereen haalbaar. Naast een baan en kinderen is dit vaak te veel gevraagd.”

Ruimte voor particuliere initiatieven

Inwoners houden zelf hun gemeenschap leefbaar, vinden oplossingen voor hun zorgbehoeften en creëren gezamenlijk passende voorzieningen. Als we meer verantwoordelijkheid en eigen initiatief vragen van inwoners, moeten we als gemeente ruimte geven aan en openstaan voor ideeën vanuit de samenleving, niet alleen van inwoners, maar ook van ondernemers en maatschappelijke instellingen. Dit kan enerzijds door ze in een eerder stadium bij plannen te betrekken. Anderzijds door ze de kans te geven zelf ideeën in te brengen. De gemeenschap bepaalt in toenemende mate de sociale agenda. Zij hebben in toenemende mate zelf in de hand hoe zij hun leefomgeving vormgeven.

Kernboodschappen:

- ☀ Levendige kernen
- ☀ Stimuleren burgerinitiatieven
- ☀ Samenleving als partner

“Vergroot gemeenschapsbesef, inzet mag verwacht worden.”

“Meer eigen regie geven leidt tot initiatieven en creativiteit.”

Participatie

Ideeën die breed gedragen worden in de samenleving hebben meer kans van slagen dan ideeën die alleen vanuit de overheid worden bedacht. We willen inwoners snel informeren over actuele zaken, en inwoners moeten snel hun mening kunnen geven. Het belangrijkste is dat we signalen van inwoners die input leveren serieus nemen. Gemeente en inwoners werken als partners samen. Dat betekent dat we niet langer alles vanuit het gemeentehuis (ivoren toren) bedenken wat goed is, maar initiatieven van inwoners ondersteunen. De gemeente stelt zich meer naar buiten open richting inwoners, sociale partners, instellingen en verenigingen.

Kernboodschappen:

- ☀ Stimuleren burgerinitiatieven
- ☀ Samenleving als partner
- ☀ Iedereen draagt verantwoordelijkheid

“Blijf als gemeente contact houden met de bevolking om te weten wat er leeft. Ik denk dat veel mensen de weg naar de gemeente of politiek niet nemen omdat het vertrouwen daarin niet hoog genoeg is.”

Slim gebruik van voorzieningen

In 2040 beschikt de gemeente Nieuwkoop nog steeds over een breed netwerk aan voorzieningen in de nabije omgeving. Nieuwkoop blijft hierdoor een aantrekkelijke woongemeente, voor jong en oud. Dit bereiken we door multifunctioneel gebruik van accommodaties, concentratie van voorzieningen in de grotere kernen, samenwerking met buurgemeenten en het geven van ruimte voor voorzieningen die inwoners zelf willen realiseren. Van essentieel belang is een goede bereikbaarheid van de aanwezige voorzieningen.

Kernboodschappen:

- ☀ Stimuleren burgerinitiatieven
- ☀ Multifunctionele voorzieningen

“We moeten samen creatiever denken, voorzieningen beter en breder gebruiken.”

Ontwikkeling en innovatie

Een grotere zelfredzaamheid vraagt investering in de ontwikkeling van mensen. Daarom zet de gemeente in op goed onderwijs en ondersteunen we bij ontwikkelingsachterstand. Innovatie vraagt een vernieuwende omgeving waarin mensen zich verder ontwikkelen. Ook stimuleert innovatie de economie: technologische ontwikkelingen zorgen voor meer efficiency. En innovatie kan het welzijn van mensen vergroten. We zetten in op innovatie in typisch Nieuwkoopse sectoren en zoeken hierbij aansluiting met het onderwijs.

Kernboodschappen:

Vooruitgang door innovatie

Investeren in mensen

Aansluiten onderwijs en arbeidsmarkt

2.3 Wat betekent dat?

2.3.1 Rol van gemeente verschuift

Deze toekomstvisie vergt van zowel de gemeente als van de gemeenschap een cultuurverandering. De gemeente moet meer loslaten terwijl de gemeenschap zich juist meer eigenaar moet voelen van maatschappelijke uitdagingen. De rol van de gemeente verschuift van financier naar verbinder. Lokale verbanden, zoals de dorpsraden, vervullen steeds meer een centrale, regelende rol. Inwoners, ondernemers en professionals bepalen steeds meer de sociale agenda, de gemeente steeds minder.

2.3.2 Hoe nu verder?

Het hebben van een maatschappelijke structuurvisie houdt niet op bij het vaststellen van deze visie door de gemeenteraad. Het proces begint nu pas. De eerder genoemde cultuurverandering is noodzakelijk als we deze visie willen realiseren. Dit betekent voor de gemeente een andere manier van werken. Bij het opstellen van uitvoeringsagenda's van de verschillende beleidsvelden betreft de gemeente de betrokken partijen eerder in het proces. Betrokken partijen denken al helemaal in het begin mee over hoe we met elkaar het beleid vorm gaan geven. Door als ambtenaar meer contact te onderhouden tussen inwoners en organisaties signaleren we eerder welke ideeën er spelen en kunnen we samen bepalen of en hoe deze ideeën zijn te realiseren. We zijn daar waar mensen samen komen en brengen samen de cultuurverandering tot stand.

Deze nieuwe aanpak vraagt van inwoners andere vaardigheden en competenties. De gemeente stimuleert inwoners bij het aanleren van de benodigde vaardigheden en

competenties en spreekt inwoners ook aan als verantwoordelijk inwoner van de gemeente. Dit is een lange termijn proces dat continue interactie vraagt.

De participatie van kinderen in dit traject vinden wij belangrijk. Zij zijn de generatie van de toekomst. Jong geleerd, is oud gedaan. Door kinderen in dit traject te betrekken, laten we hen al kennis maken met het principe dat we met elkaar bekijken hoe we invulling geven aan wensen en behoeften die er in de gemeente zijn. Met de eigen verantwoordelijkheid die je als inwoner daarin hebt. We zien participatie zagezegd ook als leerproces voor de toekomst.

**“Subsidie zorgt niet voor
ontplooiing van activiteiten.”**

**“Juist kleine initiatieven éénmalig ondersteunen
mits met een maatschappelijke meerwaarde.”**

2.4 Vertaling uitgangspunten naar thema's

In deel 2 van de maatschappelijke structuurvisie werken we de uitgangspunten van het toekomstbeeld verder uit aan de hand van vier thema's. De omschreven uitgangspunten zijn op allerlei verschillende thema's binnen het maatschappelijk veld van toepassing. Hoe kijken we dan precies op verschillende onderwerpen tegen deze uitgangspunten aan? Deel 2 bevat een concretere omschrijving van wat de uitgangspunten op de vier maatschappelijke thema's betekenen.

De thema's zijn:

1. Onderwijs en ontwikkeling
2. Werk en Inkomen
3. Vrije tijd
4. Zorg en levensstijl

Deel II

MAATSCHAPPELIJKE STRUCTUURVISIE

Uitwerking visienota in thema's

Onderwijs en ontwikkeling

3.1 Inleiding

Ieder kind moet zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen om optimaal te participeren in de maatschappij. Onderwijs is investeren in de samenleving van morgen. Onderwijs is de vindplaats van alle kinderen waar hun welzijn en ontwikkeling gevolgd worden.

De gemeente heeft de plicht ervoor te zorgen dat er voldoende openbaar onderwijs is in de gemeente. Op dit moment – anno 2013 – zijn er in de gemeente Nieuwkoop 13 scholen voor het primair onderwijs, waarvan 3 openbaar en 1 school voor voortgezet onderwijs.

Maatschappelijke ontwikkelingen hebben invloed op het onderwijs. Ontwikkelingen als krimp en vergrijzing vereisen een herinrichting van het onderwijsaanbod. De prognoses laten voor de komende jaren een daling zien van de leerlingenaantallen. Een aantal scholen in Nieuwkoop zit individueel al onder de opheffingsnorm.

Ook veranderende inhoudelijke inzichten over de opzet van het onderwijs maken een herijking gewenst. Scheidslijnen van vroeger, waar onderwijs het domein van de scholen was en de opvoeding van de ouders, lopen in elkaar over. Door de kinderdagverblijven zijn veel jonge kinderen op jongere leeftijd een groot deel van hun tijd niet thuis. De rijksoverheid stuurt steeds meer op een integrale benadering om het kind te ondersteunen bij het opgroeien. Een goede samenwerking tussen ouders, onderwijs, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, zorg- en welzijnsinstellingen is een voorwaarde voor deze benadering.

Het onderwijs zelf ontwikkelt zich ook continu om de inhoud van het onderwijs en het pedagogisch klimaat op de scholen te verbeteren. De gemeente heeft hierin een beperkte rol. Wij richten ons op het creëren, dan wel stimuleren, van goede randvoorwaarden waarbinnen goed onderwijs kan worden onderricht.

Ouders blijven te allen tijde als eerste verantwoordelijk voor hun kind. De gemeente is verantwoordelijk voor voldoende aanbod van opvoedondersteuning voor ouders.

3.2 Wat willen we bereiken?

Kinderen gaan zoveel mogelijk in de buurt van hun woonomgeving naar school.

In de gemeente is voldoende en kwalitatief goed onderwijs aanwezig. Scholen, peuterspeelzalen en kinderopvang zijn samengegaan in integrale kindcentra. De kindcentra hebben een belangrijke sociale multifunctionele functie in de kern.

In de kindcentra hebben de betrokken partijen van een kindcentrum een gemeenschappelijke visie met ruimte voor verschillende levensbeschouwingen.

Hiermee is een doorlopende leerlijn van 0-12 jaar gewaarborgd.

Kinderen zijn zich bewust van maatschappelijke kernwaarden als respect en vertrouwen en gedragen zich ernaar.

Er is een volledig aanbod voor het voortgezet onderwijs.

De aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt is lokaal vormgegeven met onderwijsaanbod dat inspeelt op de sectoren waar Nieuwkoop sterk in is: zorg, techniek en tuinbouw.

Hoe beter Nieuwkoopers erin slagen om hun talenten tot bloei te laten komen, hoe groter de kans op een sociale en economische zelfredzaamheid. School speelt daarin een belangrijke rol. Wij denken in kansen voor kinderen en hebben oog voor de behoeften van kinderen.

Onderwijs in de eigen veilige woonomgeving

Passend onderwijs heeft er voor gezorgd dat kinderen zoveel mogelijk naar het regulier onderwijs kunnen in de eigen woonomgeving. Scholen in Nieuwkoop zijn er op toegerust leerlingen die extra aandacht nodig hebben te onderwijzen. De huisvesting is hierop aangepast. De schoolgebouwen zijn veilig, gezond en goed bereikbaar. Kinderen volgen onderwijs in een sociaal veilige omgeving.

Kind centraal

Bij het vormgeven van onderwijs staat het kind centraal. Bij nieuw vorm te geven gebouwen spreken we niet meer van een schoolgebouw maar van een gebouw voor het kind. Onderwijs, peuterspeelzalen en kinderdagverblijven werken vanuit één heldere pedagogische visie. Deze integrale kindcentra zijn verspreid over de gemeente. In 2040 is voor ieder kind een doorlopende leerlijn van 0-12 jaar mogelijk op een goed bereikbare locatie in de gemeente. Ouders kunnen op deze wijze zorg en werk beter met elkaar combineren.

Sociale functie in de leefomgeving

Om de kwaliteit van het onderwijs te borgen is in 2040 een keuze gemaakt hoe en waar openbaar onderwijs gegeven wordt. Een school heeft een sociale functie binnen een kern en draagt bij aan een positieve leefomgeving. De gemeente stimuleert de samenwerking tussen scholen in kleine kernen, zodat de onderwijsvoorziening gehandhaafd kan worden. Hierbij kijken we ook buiten de gemeente; het voedingsgebied is bepalend, niet de gemeentegrenzen.

Adequate ondersteuning bij ontwikkelingsachterstand

Kinderen met een ontwikkelingsachterstand, bijvoorbeeld een taal- of sociaal-emotionele achterstand, krijgen in een vroeg stadium adequate ondersteuning om deze achterstand weg te werken. Partijen werken goed met elkaar samen en weten elkaar te vinden.

Zij betrekken ouders bij hun aanpak. Ouders vervullen een belangrijke rol bij het succes van een programma.

Kinderen met een taalachterstand hebben vaak ouders die de taal minder goed beheersen. Daarom zetten we ook in op programma's voor de ouders en voor volwassenen met een taalachterstand. Een verbeterde taalbeheersing zorgt voor een grotere zelfredzaamheid.

Onderwijs en zorg

Ook leerlingen die extra zorg nodig hebben, doorlopen leerlijnen 'soepel' als zij van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs gaan, of van het voortgezet onderwijs naar het vervolgonderwijs. Scholen weten de (jeugd)zorginstellingen en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) te vinden wanneer de problemen over het onderwijsdomein heen gaan. De lijnen zijn kort, het CJG heeft bijvoorbeeld een spreekuur in alle scholen. Er is laagdrempelige hulp beschikbaar voor de ouders.

Volledig onderwijsaanbod basis- en voortgezet onderwijs

Een goede onderwijsvoorziening is een aspect die mensen vaak meenemen bij hun overwegingen om ergens te gaan wonen. Het hebben van een onderwijsaanbod voor kinderen van 4 tot en met 18 jaar maakt Nieuwkoop aantrekkelijk als woongemeente. Het langer kunnen volgen van onderwijs in je eigen woonplaats, versterkt bovendien je band hiermee, waardoor de kans groter is dat je je later in diezelfde woonplaats vestigt. In 2040 heeft de gemeente een volledige vmbo, havo en vwo opleiding.

Aansluiting arbeidsmarkt met praktijkgerichte opleiding in 'Nieuwkoopse' sectoren

Zorg, de metaalsmederij en de tuinbouw hebben binnen Nieuwkoop een diepgewortelde historie. De aanwezige kennis en kunde zetten we in om inwoners en mensen van buitenaf te scholen en enthousiast te maken voor beroepen in de zorg, de techniek en de tuinbouw. De betreffende kennisinstellingen zijn goed ingebed in de gemeente en genieten een hoog aanzien binnen én buiten Nieuwkoop.

In de gemeente bestaat de Groene Hart Academie. Dit is een platform waar onderwijs, overheid en ondernemers elkaar weten te vinden. De Groene Hart Academie is een kenniswerkplaats waarbij partijen in het Groene Hart samen met onderwijs en onderzoek werken aan vernieuwing van de leefomgeving. Kennisvraagstukken uit de regio worden verbonden aan het onderwijs. Particulieren en organisaties kunnen een vraagstuk bij de Groene Hart Academie indienen.

De metaalvakschool is een initiatief van het Nieuwkoopse bedrijfsleven. De Metaalvakschool streeft ernaar dat er genoeg goede technici beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt in Nieuwkoop en omgeving. Ze werkt daarom nauw samen met bedrijven uit de regio. De metaalvakschool wil jongeren enthousiast maken voor een beroep in de techniek.

**“Niet alleen inzetten op werkgelegenheid
maar ook op opleidingen, meer afnemen van
lokale bedrijven en scholing van lokale opleidingen.”**

**“Probeer regionaal samen te werken
en creëer goede opleidingen, dit trekt jongeren.”**

3.3 Hoe gaan we dit bereiken?

Samenwerking tussen gemeente en schoolbestuur

De gemeente is tot nu toe als eerste verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting in het primair en voortgezet onderwijs, voor leerplicht/kwalificatieplicht, leerlingenvervoer en lokaal preventief jeugdbeleid. Vanaf 2015 valt het hele jeugddomein onder verantwoordelijkheid van de gemeente. Naar verwachting zal de gemeente met betrekking tot onderwijshuisvesting van het primair onderwijs alleen verantwoordelijk zijn voor de uitbreiding en nieuwbouw van scholen. Scholen zijn onder meer verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs (het primaire proces) en voor de schoolinterne zorg aan leerlingen. Het is belangrijk de rechten en plichten van de gemeente en de onderwijsbesturen zo uit te werken, dat scholen hun zorgplicht kunnen uitvoeren en de gemeente haar regiefunctie en verantwoordelijkheid voor het jeugddomein kan realiseren. De gemeente vervult de komende jaren een actieve rol bij de invoering en uitvoering van het passend onderwijs.

Regiefunctie gemeente

De gemeente neemt bij het ontwikkelen van het onderwijsbeleid de regierol op zich. Zij biedt adviezen aan partijen, stimuleert en faciliteert daar waar wenselijk en nodig is.

Onderwijs bredere maatschappelijke functie

Het onderwijs speelt een belangrijke rol bij het opgroeien van het kind. Met de ontwikkeling dat de leefomgevingen van het kind meer in elkaar overvloeien, vervagen ook de afgebakende rollen die bijvoorbeeld het onderwijs en de ouders bij het opgroeien van het kind hadden. Hierop sluit de ontwikkeling aan, dat scholen meer aanbieden dan alleen taal en rekenen. Het aanleren van sociale gedragsnormen/vaardigheden is vaker een onderdeel van het programma. Een voorbeeld van een dergelijke onderwijsmethode is coöperatief leren. De scholen kunnen de link leggen naar andere maatschappelijke organisaties, zoals sport- en muziekverenigingen of scouting, zodat er een netwerk ontstaat dat het kind ondersteunt bij zijn ontwikkeling. De gemeente stimuleert en motiveert het onderwijs om deze bredere maatschappelijke functie op zich te nemen en ondersteunt het onderwijs daarin. Indien nodig legt de gemeente de verbinding met maatschappelijke organisaties.

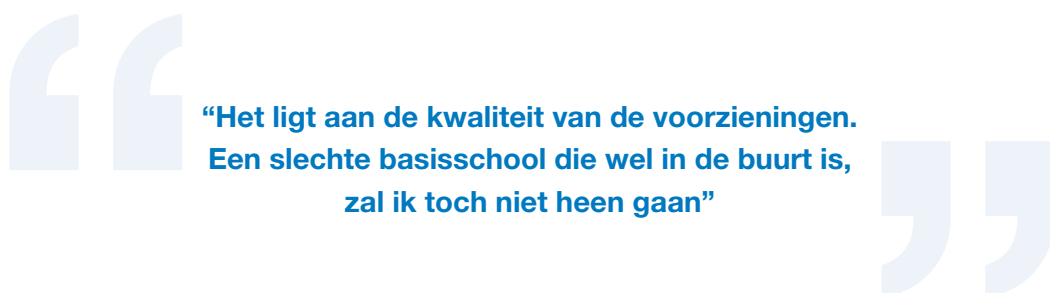
Onderwijshuisvesting

Naast inhoudelijke samenwerking, kijken we ook naar mogelijkheden voor fysieke clustering van instellingen. Hierbij kijken we eerst naar mogelijke transformatie van bestaande schoolgebouwen. Maatschappelijke accommodaties waar de gemeente een andere bestemming voor zoekt, bekijken we ook op mogelijkheid voor transformatie naar een multifunctionele accommodatie.

Clustering van voorzieningen betekent in algemene zin dat de gebruikers anders met het gebruik van de ruimte moeten omgaan. Het is meer dan een optelsom van vierkante meters. Instellingen moeten leren ruimte te delen. De gemeente begeleidt deze cultuurverandering.

Onderwijs in de eigen woonomgeving

Kinderen kunnen onderwijs volgen in de eigen woonomgeving. Dit gebeurt zoveel mogelijk binnen de gemeentegrenzen. Voor de kernen aan de rand van de gemeentegrens kan dit betekenen dat de dichtstbijzijnde school in een andere gemeente ligt.

Samenwerking kinderdagverblijven, peuterspeelzaalwerk en onderwijs

Met de voorschoolse instellingen en scholen maken we gerichte afspraken over een soepele doorgaande lijn. Hiervoor stellen we gemeentelijk beleid op. Het beleid richt zich onder andere op afstemming van het aanbod van de zorg en begeleiding. Een voorbeeld is de terugkoppeling van de vroegschool naar de voorschool en samen de ouders bij het leertraject betrekken. Met scholen maken we nadere afspraken over hun rol binnen voor- en voerschoolse educatie (VVE) en de te behalen resultaten.

Ouderbetrokkenheid

Ouders zijn in eerste instantie verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. Ouders, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en scholen zorgen voor optimale ontwikkelingskansen door kinderen thuis en daarbuiten een inspirerende leef- en leeromgeving te bieden. Ingezette ontwikkeltrajecten door instellingen en scholen hebben effect als ouders thuis hun kinderen hierbij stimuleren. Instellingen en scholen ondersteunen ouders hierbij. De gemeente stimuleert dat ouders meer betrokken zijn bij de onderwijskundige ontwikkeling van hun kind.

Uitbreiding voortgezet onderwijs

Binnen de gemeente is een school voor voortgezet onderwijs. Deze school biedt een volledige opleiding op VMBO tl, VMBO kb, en VMBO bb niveau. De HAVO-opleiding kan de

gehele onderbouw in Nieuwkoop gevolgd worden. Vanaf HAVO 4 moeten leerlingen naar Alphen aan den Rijn of een andere plaats. Wij wensen om in 2040 een volledig aanbod van het voortgezet onderwijs te bieden. De samenwerking met de drie kernsectoren binnen de gemeente wordt vergroot.

“Voortgezet onderwijs
– erg belangrijk.”

Doorontwikkeling van praktijk- en beroepsonderwijs in de gemeente

De metaalvakschool werkt samen met het Ashram College. Met leerlingen werkt zij aan projecten waarin de leerlingen hun talent voor techniek kunnen ontdekken. Op deze wijze stimuleert de metaalvakschool hen een vervolgopleiding in de techniek te kiezen. De Groene Hart Academie fungeert als platform voor onderwijs, overheid en ondernemers. Om de posities van deze twee instellingen binnen de gemeente te versterken gaan we met de betrokken instellingen in gesprek. Welke sterke punten zijn er om zich goed te kunnen profileren? Welke ontwikkelpunten moeten ze versterken om een gerenommeerde positie binnen hun sector te verwerven? Welke rol willen zij daarbij spelen?

“Snuffelstages en/of bezoeken van groep 8 en Ashram leerlingen (Nieuwkoopse scholen) om kennis te laten maken en interesse te wekken voor de zorg.”

Samenwerking praktijkgericht onderwijs en werkgevers

Om een goed arbeidsmarktperspectief te kunnen garanderen met de aangeboden opleidingen is het belangrijk aansluiting te zoeken met de werkgevers in desbetreffende sectoren. De gemeente stimuleert de samenwerking tussen onderwijs en werkgevers om de lessen zo vorm te geven dat de opleiding nauw aansluit op de vraag van de arbeidsmarkt.

Werk en inkomen

4.1 Inleiding

De gemeente is verantwoordelijk voor het verstrekken van een deel van de uitkeringen en het bieden van begeleiding bij het zoeken naar werk. Dit wordt nu nog gedaan vanuit de Wet Werk en Bijstand, met ingang van 2014 doen we dit vanuit de Participatiewet.

Uit het Armoedesignalement van december 2012¹ van het Sociaal en Cultureel Planbureau blijkt dat in 2011 de armoede² in Nederland fors is gestegen. De stijging is bij alle risicogroepen terug te vinden, zoals bij eenoudergezinnen, bijstandsontvangers, niet-westerse allochtonen en alleenstaanden tot 65 jaar. Daarnaast is in Nederland vooral sprake van armoedegroei bij zelfstandigen en werklozen. Hoe biedt Nieuwkoop het hoofd aan deze ontwikkelingen? Hoe kan zij haar inwoners hierin het beste ondersteunen?

Net als in de rest van Nederland staat de werkgelegenheid anno 2013 in ons gebied onder druk. Toch doet Nieuwkoop het relatief goed. Landelijk gezien hebben 37 op de 1000 personen van de potentiële beroepsbevolking een bijstandsuitkering, tegenover 11 per 1000 personen in Nieuwkoop. Wat betreft het aantal werkloosheidsuitkeringen ligt de verhouding landelijk op 25 tegenover 18 per 1000 personen in Nieuwkoop³. Hoe zorgen we ervoor dat wij beter dan gemiddeld blijven scoren? Hoe voorkomen wij een stijging van het aantal uitkeringen in onze gemeente? Waar liggen de kansen op dit gebied? En hoe zorgen wij dat we vooral de kwetsbare groepen een kans geven?

De ontwikkelingen op het gebied van informatietechnologie en communicatietechnologie volgen elkaar snel op. Routinetaken zijn veelal geautomatiseerd en werknemers worden minder afhankelijk van hun collega's. Dit geldt voor zowel taken als face-to-face contacten. Winkelen via het internet is steeds populairder en leidt de komende jaren tot forse veranderingen in ons fysieke winkelbestand. Ook ontstaan er nieuwe kansen, zoals de verkoop van streekproducten

Nieuwkoop heeft werkgevers en werknemers veel te bieden. In de groene omgeving met ons mooie plassengebied liggen kansen voor verdere ontwikkeling van recreatie en toerisme. De zorgsector is van oudsher sterk vertegenwoordigd en heeft onder meer een belangrijke functie voor de werkgelegenheid. Op de bedrijventerreinen vinden we veel technische bedrijven en ook de tuinbouwsector is kenmerkend voor onze gemeente.

¹ Armoedesignalement 2012 SCP en het CBS, 6 december 2012.

² Van armoede is sprake wanneer iemand gedurende een langere periode niet de middelen heeft om te kunnen beschikken over wat in zijn samenleving minimaal noodzakelijk wordt geacht. Het basisbehoefteenniveau omvat de minimale uitgaven voor voedsel, kleding en wonen en enkele andere moeilijk te vermijden kosten.

³ CBS.nl, het CBS gaat bij de potentiële beroepsbevolking uit van een leeftijd van 15 jaar.

4.2 Wat willen we bereiken?

Nieuwkoop heeft een toekomstbestendige economie met voldoende werkgelegenheid en een goede match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Nieuwkoop wil, dat al haar inwoners een fatsoenlijk bestaansniveau hebben. Zij kunnen in hun basisbehoeften voorzien, zoals voedsel, kleding en wonen. Iedereen werkt naar vermogen, bij voorkeur in een regulier betaalde baan. Waar een reguliere baan niet tot de mogelijkheden behoort, bieden we inwoners kansen voor aangepaste arbeid, vrijwilligerswerk of sociale activering.

Nieuwkoop is een aantrekkelijke vestigingslocatie

Een gunstig vestigingsklimaat is erg belangrijk in een toekomst waarin bedrijven steeds flexibeler zijn in hun locatiekeuze. In Nieuwkoop is ruimte voor veel verschillende soorten bedrijven. Wij stimuleren kwalitatief goede bedrijventerreinen en bieden een aantrekkelijke vestigings- en werklocatie. Onze gemeente is goed bereikbaar, stimuleert duurzaam ondernemen en duurzame tuinbouw. Dit sluit aan op de Ruimtelijke Structuurvisie Nieuwkoop 2040. Duurzaamheid past bij onze ligging in het Groene Hart: innovatie zonder dat dit schade geeft aan onze groene gemeente.

Onze gemeente is door haar ligging vlakbij het logistiek centrum van de bloemenhandel Aalsmeer, onderdeel van de greenport van Aalsmeer, het grootste wereldhandels- en kenniscentrum voor de sierteeltsector.

Nieuwkoop heeft een goede ligging ten opzichte van Aalsmeer, maar ook grote steden als Amsterdam, Leiden en Utrecht zijn met eigen vervoer goed te bereiken. Daarnaast biedt Nieuwkoop goede mogelijkheden voor werken vanuit huis, ideaal voor niet-locatiegebonden beroepen.

“**Investeer in werk creëren
en beter openbaar vervoer.**”

Nieuwkoop als kenniseconomie

Nieuwkoop is een gemeente waar vakmanschap, vakonderwijs en kwaliteit hoog in het vaandel staan. Menselijk kapitaal is een essentiële input voor innovatie en productie. Het is van cruciaal belang voor de economische ontwikkeling. Samen met bedrijven en onderwijs verbeteren we de aansluiting tussen deze twee gebieden. Door veranderende vraag is dit een constant proces. Nieuwkoop zet in op innovatie. Dit doen wij door partijen samen te brengen in een kenniswerkplaats. Daar vinden overheid, onderwijs, ondernemingen en andere partners uit de omgeving elkaar. Er is voldoende praktijkgericht leeraanbod in Nieuwkoop (zie hoofdstuk Onderwijs en ontwikkeling).

Nieuwkoop ondersteunt haar inwoners waar nodig

De inwoners van Nieuwkoop participeren optimaal naar eigen vermogen in de samenleving. Zij nemen hiervoor hun verantwoordelijkheid. Zij gaan naar school, zijn aan het werk en sociaal actief. Voor de mensen die daar niet toe in staat zijn, zorgt de gemeente voor een fatsoenlijk bestaansniveau. Voldoende inkomen om van te leven, te wonen en deel te nemen aan de samenleving. Wij bieden inwoners de mogelijkheid hun kansen te benutten. We *streven* naar sociale insluiting⁴, waarbij we oog hebben voor kwetsbare inwoners en er geen Nieuwkopers zijn die onder de armoedegrens leven.

“**Streven naar goed sociaal domein met vangnet.**”

Nieuwkoop heeft oog voor jongeren

Jongeren vinden in economisch mindere tijden minder snel toegang tot de arbeidsmarkt. Wij hebben oog voor deze groep. Jongeren tot 27 jaar ondersteunen we richting de arbeidsmarkt, ook als ze minder kansen lijken te hebben. Het streven is, dat alle jongeren een startkwalificatie halen. Een diploma geeft een sterkere positie op de arbeidsmarkt en verkleint de kans op werkeloosheid. Voor jongeren die niet in staat zijn een startkwalificatie te halen, biedt de gemeente samen met onderwijs en bedrijfsleven alternatieve routes naar een baan.

“**Geef jongeren een toeslag die binnen een tijdje weer een baan aanpakken.**”

⁴ Structuurvisie Nieuwkoop 2040.

4.3 Hoe gaan we dit bereiken?

Goed vestigingsklimaat

Nieuwkoop staat voor goede voorzieningen voor bedrijven en een efficiënte infrastructuur. Daarnaast zorgen wij voor kwalitatief goede gemeentelijke dienstverlening. Waar mogelijk verminderen we de regeldruk voor bedrijven. Dit vergroot de kans dat ondernemers zich in Nieuwkoop vestigen én blijven. Bestemmingsplannen bieden ruimte aan de ambities van Nieuwkoop als goede vestigingsplaats en werken vanuit huis. Nieuwkoop kijkt naar de vraag van ondernemers en houdt daarbij rekening met de leefomgeving.

De bloemenveiling Aalsmeer is belangrijk voor onze lokale economie. De samenwerking binnen de sector en met de overheid is heel belangrijk voor onze lokale tuinbouw. De Greenport kan vooral een bijdrage leveren op het gebied van duurzaamheid, innovatie en onderwijs.

“Er moet geïnvesteerd worden in het bedrijfsleven om meer banen te creëren voor gezinnen.”

Inzet op kenniswerkplaats en praktijkgerichte opleidingen

Nieuwkoop ondersteunt een kenniswerkplaats waarbij ondernemers samen met het onderwijs regionale kennisvraagstukken onderzoeken. Hierdoor worden kennis en expertise bij elkaar gebracht en nieuwe ideeën gecreëerd. Daarnaast wordt het starten van praktijkgerichte opleidingen gestimuleerd.

“Investeren in zorg geeft goede kansen, maar niet de beste kansen. Vindt een goede balans tussen werkgelegenheid, aanbod werknemers en zorgaanbod.”

Sociaal economische agenda voor de arbeidsmarkt

Ondernemers en professionals hebben meer invloed op de sociale agenda. De gemeente anticipeert op toekomstige ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Wij stemmen het economisch en onderwijsbeleid af op het sociale beleid. Het sociale beleid richt zich op het verbeteren van het ondernemersklimaat, het vergroten van de werkgelegenheid, het

verminderen van het aantal uitkeringsgerechtigden en het aansluiten van het opleidingsaanbod op de vraag van de markt.

Werken naar vermogen

Werken naar vermogen is het centrale thema. Een betaalde baan is het beste middel om te participeren in de samenleving en om zelfstandig te zijn. Het belangrijkste instrument voor de gemeente zijn werkervaringsplaatsen, korte trainingen en functie- of branchegerichte opleidingen. Uitgangspunt is voorkomen van langdurige werkoosheid en inspelen op de flexibele arbeidsmarkt. De gemeente ondersteunt matchbaren en kansrijken, die dit niet op eigen kracht kunnen, richting de reguliere arbeidsmarkt. De vraag van de arbeidsmarkt is daarbij leidend. Geen trajecten bij sectoren waarin weinig werk te vinden is. Om werklozen succesvol te laten re-integreren, moeten zij werk accepteren in branches waar veel werkgelegenheid is, ook al heeft werk in deze branche niet hun voorkeur. Jongeren tot 27 jaar bieden we *altijd* een re-integratietraject aan.

“**Mensen die werkloos zijn moeten wel kunnen rondkomen. Als er werk voor hen is die zij kunnen uitvoeren, dan moeten zij gaan werken.**”

Bijdrage aan de samenleving

Inwoners die tijdelijk niet kunnen werken, stimuleren we sociaal actief te worden of te blijven. Iedereen werkt naar vermogen of levert een bijdrage aan de samenleving. Doet een inwoner een beroep op een uitkering, dan verwacht de gemeente daar een prestatie voor terug. Nieuwkoop bemiddelt langdurig werklozen naar een maatschappelijk nuttige activiteit.

“**Maatschappelijke dienstplicht voor uitkeringsgerechtigden.**”

“**Er zijn zoveel werklozen, laat die eens opdraaien voor het tekort aan het bed.**”

“Ik vind het belangrijk dat iedereen een bijdrage doet aan onze maatschappij en niet dat een te groot deel profiteert van de goedheid van anderen.”

Goede werkgeversdienstverlening

Werkgevers staan centraal. De gemeente spant zich in voor een sterke werkgeversdienstverlening en een vraaggerichte aanpak. De gemeente onderhoudt persoonlijk contact met werkgevers via het werkgeversservicepunt, waardoor zij kan inspelen op hun wensen en behoeften. Bij het matchen van medewerkers is de vraag van de werkgever het uitgangspunt. De begeleiding van werknemers wordt zoveel mogelijk verzorgd vanuit het werkgeversservicepunt. Ook stemt de gemeente haar dienstverlening richting werkgevers goed af met haar ketenpartners, zodat bedrijven niet meerdere keren voor dezelfde zaken benaderd worden.

Servicegerichte dienstverlening aan inwoners

Mensen die een beroep doen op de gemeente helpen we snel en goed op basis van één intake en één plan van aanpak. We voorkomen het steeds doorverwijzen naar een volgend loket. De gemeente biedt een goede dienstverlening aan inwoners, denkt mee met de vraag van de inwoner en levert, waar mogelijk, maatwerk.

Inkomensondersteuning

De gemeente biedt een integraal pakket aan dat inwoners stimuleert in hun eigen onderhoud te voorzien. Het effect van dit activerende beleid is dat werken loont. Inwoners met een laag inkomen zijn financieel niet nadeliger uit dan inwoners met een uitkering.

“Ik hoor van jongeren dat de uitkering al genoeg is om rond te komen, waarom zou je dan werken?”

Vergaande regionale samenwerking

De arbeidsmarkt overschrijdt gemeentegrenzen. Daarom werkt Nieuwkoop intensief samen met andere gemeenten in de regio. Wij bundelen onze kennis over de arbeidsmarkt en re-integratie. Daarnaast werkt de gemeente zoveel mogelijk samen in de uitvoering van participatie- en arbeidsmarktbeleid. Hierin werken we samen met werkgevers en het onderwijsveld.

Inkoop vindt op maatschappelijk verantwoorde wijze plaats

Maatschappelijke criteria worden nog belangrijker in ons inkoopbeleid. Bedrijven die actief als maatschappelijke partner van de gemeente optreden, krijgen de voorkeur in inkoop- en aanbestedingstrajecten. Ook kijken wij of leveranciers leerwerkplekken, stageplekken of werkervaringsplaatsen aanbieden. De gemeente heeft oog voor de sociaal zwakkeren in de samenleving en geeft actief invulling aan de voorbeeldfunctie. Zij stimuleert daarom de participatie van arbeidsgehandicapten in het arbeidsproces. Daarnaast weegt, daar waar mogelijk, ook de lokale werkgelegenheid mee bij de inkoop van producten en diensten.

Vrije tijd en cultuur

5.1 Inleiding

Gemeenten hebben vanuit de Wmo (wet maatschappelijke ondersteuning) de taak zich actief in te zetten voor de leefbaarheid in hun dorpen of wijken, om de sociale samenhang en leefbaarheid te vergroten. Een van de manieren om dit te bereiken is het aanbieden van voorzieningen voor zorg, welzijn, cultuur, sport en ontspanning. Een andere manier is dit soort initiatieven van bewoners en verenigingen te ondersteunen. Voorbeelden hiervan zijn het sociaal-cultureel werk, speelplaatsen voor kinderen sportverenigingen met accommodaties, bemiddeling bij verkrijgen van werk en buurt- en belangenverenigingen.

Vrijtijdsvoorzieningen zijn meer dan alleen een invulling van de vrije tijd van bewoners. Het zijn plaatsen waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, aan activiteiten deel kunnen nemen, een zinvolle dagbesteding kunnen hebben, de stap richting de arbeidsmarkt kunnen maken of diensten/informatie kunnen krijgen. Het zijn plaatsen waar sociale contacten ontstaan en informatie wordt uitgewisseld.

De rol van de overheid en de inwoners verandert. Het is niet meer vanzelfsprekend dat vrijtijdsvoorzieningen door de overheid georganiseerd en gerealiseerd worden. De gemeente verwacht een grotere rol van inwoners bij de realisatie en het beheer van vrijtijdsvoorzieningen en neemt zelf een meer faciliterende rol .

De behoeften van inwoners met betrekking tot de inrichting van hun vrije tijd veranderen ook. Mensen kiezen vaker voor een individuele invulling van hun vrije tijd. Ze sluiten zich minder vaak aan bij de traditionele verbanden waarin vroeger de vrije tijd werd doorgebracht, zoals verenigingen, kerken en andere maatschappelijke organisaties. Dit verandert de vraag naar vrijtijdsvoorzieningen.

Ook de toenemende mobiliteit van mensen heeft invloed op de behoefte aan vrijtijdsvoorzieningen. Mensen reizen makkelijker dan vroeger voor werk en opleiding, en doen dit daarom ook sneller voor de invulling van hun vrije tijd.

5.2 Wat willen we bereiken?

Nieuwkoop beschikt over een gevarieerd, toegankelijk en kwalitatief goed aanbod van vrijetijdsvoorzieningen, afgestemd op de behoeften van de inwoners van Nieuwkoop. Deze vrijetijdsvoorzieningen worden meestal geëxploiteerd door particulieren. De gemeente geeft ruimte aan particulier initiatief en is bereid mee te denken met nieuwe plannen. Voorzieningen bestaan alleen als er genoeg enthousiasme is onder de gebruikers om ze in stand te houden. Doordat gebruikers een actieve rol spelen bij het vormgeven van hun vrijetijdsbesteding, zijn ze meer betrokken en bouwen ze sneller een band op met andere gebruikers. Dit komt de sociale cohesie in de gemeente ten goede. De gemeente werkt samen met gebruikers van vrijetijdsvoorzieningen aan het bereiken van maatschappelijke doelen als informele zorg, re-integratie, participatie, leefstijlverbetering (lichamelijke en geestelijke gezondheid) en sociale veiligheid. We zien de kansen die de natuur in onze gemeente biedt voor recreatie en duurzaam kleinschalig toerisme.

Nieuwkoop coördineert en stimuleert initiatieven voor vrijetijdsvoorzieningen

Hoe mensen hun vrije tijd invullen is aan trends en veranderingen onderhevig. In 2040 volgt het aanbod de vraag naar vrijetijdsvoorzieningen. De gemeente heeft een faciliterende rol en laat initiatieven voor vrijetijdsvoorzieningen vanuit de samenleving komen. Het uitgangspunt is niet langer een bepaald aantal voorzieningen in de gemeente of per kern, maar de behoefte aan voorzieningen onder inwoners. Voor een groot deel van de vrijetijdsvoorzieningen geldt, dat als genoeg mensen in hun vrije tijd graag iets willen doen, ze of de energie hebben om dit gezamenlijk te organiseren, of dat er een gat in de markt ontstaat voor een commerciële partij. De gemeente faciliteert kansrijke nieuwe plannen, op initiatief van de inwoners.

Nieuwkoop investeert daar waar nodig

Voor een beperkt aantal vrijetijdsvoorzieningen geldt dat deze bijna niet commercieel zijn te realiseren en exploiteren en wel wenselijk zijn als locatie voor vrijetijdsactiviteiten. Voorbeelden zijn een sporthal, sportvelden of een zwembad. Hier investeert de gemeente wel in, maar met een kritische blik op efficiënt gebruik en spreiding van voorzieningen. Niet elke kern heeft per sé zelf deze voorzieningen, maar de voorzieningen die er zijn, zijn multifunctioneel bruikbaar, duurzaam en van goede kwaliteit. Privaat beheer van deze voorzieningen heeft de voorkeur.

“Behoud voorzieningen in
A-kernen voor aantrekkelijk wonen.”

Nieuwkoop stuurt op maatschappelijke doelen

De gemeente streeft naar het bereiken van maatschappelijke doelstellingen via vrijetijdsbesteding. Als mensen elkaar ontmoeten en samen dingen ondernemen, versterkt dit sociale banden. Dit biedt mogelijkheden voor het vergroten van de participatie van kwetsbare groepen, maar ook voor het brengen én halen van informatie van en naar de samenleving en het stimuleren van een gezonde leefstijl en sociale veiligheid. De gemeente stimuleert gebruikers die hier iets in willen en kunnen betekenen en ondersteunt hen waar nodig.

Nieuwkoop is een aantrekkelijke plek voor groen recreëren

Nieuwkoop is voor inwoners en voor mensen van buitenaf een bekende en aantrekkelijke plek om te recreëren. Er zijn ruime mogelijkheden om te wandelen, te fietsen en te varen. Ook zijn er kleinschalige en duurzame overnachtingsmogelijkheden die goed passen in de groene en ruime omgeving. De opkomst van groen recreëren heeft een positieve invloed op de leefomgeving van de Nieuwkopers.

Nieuwkoop heeft aantrekkelijk openbaar groen met een sociale functie.

De aanwezigheid van openbaar groen heeft een positief effect op de leefomgeving en draagt bij aan de leefbaarheid van een kern. Openbaar groen, in de vorm van bijvoorbeeld een park of een grasveld, vervult een sociale functie in de buurt. Buurtgenoten leren elkaar beter kennen en kinderen hebben ruimte om te spelen.

5.3 Hoe gaan we dit bereiken?

Via sport en bewegen naar een gezondere leefstijl

Sporten en bewegen is belangrijk voor iedereen, van jong tot oud. Wie beweegt voelt zich beter en blijft langer gezond. Ook biedt samen sporten gelegenheid elkaar te ontmoeten. Mensen hebben in onze welvaartmaatschappij steeds vaker klachten die voortkomen uit een ongezonde leefstijl. Deze klachten kunnen verminderen door meer te bewegen. Meer bewegen is niet altijd makkelijk voor mensen die dit niet gewend zijn. Daarom is goede voorlichting en begeleiding belangrijk. We zetten dan ook in op meer verbinding tussen zorgverleners en sportaanbieders. Zo kunnen mensen eenvoudiger worden verwezen naar passend sportaanbod en betere begeleiding hierbij krijgen. Daarnaast zijn combinaties van beweegprogramma's en leefstijlprogramma's (gezondere voeding, stoppen met roken) makkelijker te realiseren. Zorgverzekeraars en de eerstelijnszorg zijn hierbij logische partners.

“Zet preventief in op gezond opvoed- en leefklimaat om stijging zorgkosten te voorkomen.”

Vergroten maatschappelijke participatie via vrije tijd

Wij zien vrijetijdsbesteding als een middel om andere maatschappelijke doelen te verwezenlijken. De gemeente wordt steeds meer verantwoordelijk voor de maatschappelijke participatie van tal van doelgroepen. Doordat de gemeente dichtbij staat, kan zij deze groepen maatwerk bieden. Voor een deel van deze mensen zijn de sociale verbanden rondom vrijetijdsinvulling een geschiktere stap om meer en beter deel te nemen aan de samenleving dan via bijvoorbeeld zorginstellingen of werkgevers. Hierbij ligt dus een verbinding tussen vormen van participatie en re-integratie, van deelname aan vrijetijdsactiviteiten tot vrijwilligerswerk of een leerwerktraject. We zoeken daarom samenwerking met de in de gemeente aanwezige vrijetijdsverbanden. Binnen deze vrijetijdsverbanden weten mensen wat er leeft en kunnen elkaar makkelijk bereiken. De gemeente ondersteunt deze groepen actief wanneer zij zich inzetten voor maatschappelijke doelen, op een wijze die past bij het specifieke initiatief.

Sturing vanuit gewenste functies, niet vanuit accommodaties

Niet elke sport of andere bezigheid hoeft over een eigen accommodatie te beschikken. De gemeente bekijkt in overleg met gebruikers welke faciliteiten nodig zijn voor een bepaalde vorm van vrijetijdsbesteding. Sport, bewegen en spelen kunnen ook plaatsvinden in de natuur, op school en op andere ontmoetingsplekken. Juist in het groene Nieuwkoop biedt de openbare ruimte veel mogelijkheden.

Meer regie op spreiding van voorzieningen

De gemeente kijkt kritisch naar de spreiding van voorzieningen. Het aanbod moet de vraag volgen. Door de toegenomen mobiliteit van mensen is het niet noodzakelijk dat elk dorp over eigen voorzieningen beschikt. De gemeente stemt het voorzieningenniveau meer af tussen de kernen en kijkt ook naar voorzieningen in kernen van andere aangrenzende gemeenten. Reistijd naar een voorziening is een belangrijkere afweging dan een dorpskern of gemeentegrens.

“Vermindering voorzieningen betekent uitbreiding ontmoetingsmogelijkheden”.

Meer ruimte voor particulier beheer van voorzieningen

De gebruikers van vrijetijdsvoorzieningen spelen een grote rol bij het creëren van een vraaggericht aanbod aan vrijetijdsvoorzieningen. Niet eigendom, beheer en exploitatie van vrijetijdsvoorzieningen zijn de gemeentelijke kerntaak, maar het faciliteren ervan. De gemeente staat open voor initiatieven van particuliere partijen op dit vlak. Het is niet vanzelfsprekend meer dat alleen gemeenten accommodaties beheren en exploiteren, ook groepen gebruikers en commerciële organisaties komen in beeld. Randvoorwaarden zijn wel dat de kwaliteit en toegankelijkheid van voorzieningen op het gewenste niveau blijven en dat afspraken over beheer en onderhoud duidelijk zijn.

Toegankelijke voorzieningen, ook voor inwoners met een beperking

Mensen ontmoeten, bewegen en activiteiten ondernemen is belangrijk voor deelname aan de samenleving. Voorzieningen moeten voldoende zijn afgestemd op gebruik door mensen met een beperking. Bij realisatie en beheer van voorzieningen stuurt de gemeente hierop in afspraken met gebruikers en exploitanten.

De gemeente ondersteunt en verbindt kunst en cultuur

Het samen creëren en beleven van kunst en cultuur schept een band tussen inwoners en versterkt de sociale cohesie in onze gemeenschap. In Nieuwkoop hebben mensen gelegenheid zich te ontplooien door middel van het creëren en beleven van kunst en cultuur. Bewustwording en kennis van de lokale cultuurgeschiedenis en cultureel erfgoed draagt bij aan een positief identiteitsgevoel. Nieuwkoopers kunnen trots zijn op onze gemeente.

Inzetten op intensiever, multifunctioneel gebruik van voorzieningen

Door accommodaties multifunctioneler te gebruiken en voorzieningen te clusteren maken we efficiënter gebruik van ruimte(n) en budgetten. Ook vergroot het de mogelijkheden van samenwerking tussen gebruikers. Dit leidt tot een groter financieel en maatschappelijk rendement van voorzieningen. Het draagt bij aan een aanbod van vrijetijdsvoorzieningen dat is afgestemd op de behoefte op de lange termijn. Bij het combineren van functies kijken we niet alleen naar functies op het gebied van vrije tijd, maar ook op het gebied van zorg, welzijn en bijvoorbeeld kinderopvang.

“Je kunt faciliteiten beter benutten, door groepen te koppelen en samen te brengen.”

Duurzame voorzieningen

Een andere manier om voorzieningen efficiënt te gebruiken, is aandacht voor duurzaamheid van deze voorzieningen. Dit werkt op lange termijn kostenbesparend, draagt bij aan het bevorderen van duurzaamheid en is goed voor het milieu. Duurzame voorzieningen passen bij onze natuurrijke Groene Hart gemeente. Duurzaamheid hoeft niet alleen een rol te spelen bij het realiseren van nieuwe voorzieningen, ook aanpassingen aan bestaande voorzieningen hebben al een aanzienlijk effect.

Aansluiten bij nieuwe vrijetijdsverbanden

Mensen brengen hun vrije tijd minder door in traditionele verbanden als verenigingen en kerken. Er ontstaan lossere ontmoetingsverbanden. Uitgaan van de vraag naar vrijetijdsvoorzieningen betekent ook aansluiting zoeken bij deze nieuwe verbanden. Ook informele groepen die elkaar in hun vrije tijd opzoeken kunnen hechte contacten hebben en maatschappelijk iets willen betekenen. Daarnaast kunnen commerciële vrijetijdsaanbieders maatschappelijk betrokken zijn en kennis hebben van wat er speelt onder hun bezoekers. Ook deze groepen zijn potentiële samenwerkingspartners voor de gemeente.

Meer ruimte voor particulier initiatief en beheer voor inrichting openbaar groen

De gemeente staat open voor initiatieven van inwoners voor het (her)inrichten van het openbaar groen in hun buurt. Vooral als dit de sociale functie versterkt en bewegen in de buurt bevordert. De uitvoering van particuliere initiatieven op dit gebied maken we makkelijker. Het samen uitvoeren van het initiatief vanuit de inwoners werkt bevorderend voor de sociale cohesie. Deze functie ondersteunt de gemeente.

Investeren in toegankelijkheid van de Nieuwkoopse natuur

Het veen- en plassengebied is een aantrekkelijke kant van onze gemeente. Het gebied biedt mogelijkheden de levendigheid in de kernen te vergroten en werkgelegenheid te ontwikkelen door het aantrekken van toeristen en dagjesmensen. We hebben aandacht voor de toegankelijkheid van wandelpaden, fiets- en vaarroutes. Ook bieden we mogelijkheden voor ondernemers om kleinschalige initiatieven op het gebied van duurzaam toerisme te ontwikkelen.

Zorg en leefstijl

6.1 Inleiding

Als gemeente hebben we verantwoordelijkheden op het gebied van zorg en ondersteuning aan inwoners en het bevorderen van een gezonde levensstijl.

Onze wettelijke taken op deze gebieden liggen vast in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en in de Wet Publieke Gezondheid (Wpg). Vanuit de Wmo is de gemeente verantwoordelijk voor ondersteuning aan inwoners bij het deelnemen aan de maatschappij. Vanuit de Wpg heeft de gemeente de taak te zorgen voor een stabiele en goed samenwerkende openbare gezondheidszorg.

De Wmo en de Wpg hangen nauw met elkaar samen. Mensen die deelnemen aan de maatschappij voelen zich gezonder. Andersom maakt een goede gezondheid deelname aan de maatschappij mogelijk.

Nederlanders worden steeds ouder en maken steeds meer gebruik van zorg. Door de vergrijzing en de toenemende kosten van de zorg staat Nederland de komende decennia voor de uitdaging het zorgstelsel zo vorm te geven, dat zorg voor iedereen toegankelijk en betaalbaar blijft.

Nederland kent al lange tijd een hoog welvaarniveau. Er zijn volop mogelijkheden om (teveel) te eten, te drinken en te roken en we hoeven niet per se veel te bewegen. Klachten waarbij een ongezonde levensstijl een rol speelt, de zogeheten 'welvaartsziekten', nemen toe. Dat leidt tot een groter belang van preventie van gezondheidsklachten door een gezonde leefstijl te stimuleren. Een goede gezondheid is één van de belangrijkste aspecten voor het welbevinden van mensen. Een goede gezondheid vergroot de kans op een lang leven van goede kwaliteit, op duurzame arbeidsdeelname en op maatschappelijke participatie.

6.2 Wat willen we bereiken?

Ouderen en mensen met een beperking kunnen op een goede manier zo zelfstandig mogelijk wonen en leven. Aandacht voor leefstijl en preventie van gezondheidsklachten vergroot de kans op een toename van het aantal gezonde levensjaren. Als zorg nodig is, is deze dichtbij de burger, efficiënt en toegankelijk georganiseerd. Zorgverleners werken met elkaar samen om mensen passende zorg te bieden die hen in staat stelt te blijven deelnemen aan de samenleving. Ruimte voor burgerinitiatieven bewerkstelligt een laagdrempelig netwerk aan lokale voorzieningen. Deze bieden naast ondersteuning bij het dagelijks leven ook een ontmoetingsplaats. Doordat mensen elkaar beter kennen, staan ze sneller klaar om elkaar te helpen. Deze steun uit de sociale omgeving helpt mensen weer om langer zelfstandig te leven.

Nieuwkoop heeft aandacht voor gezondheid

In zorg en welzijn wordt steeds meer ingezet op preventie van klachten. Er is veel aandacht voor de invloed van leefstijl op de gezondheid en het welbevinden van mensen. Het is makkelijker gezonder te leven. Mogelijkheden om te bewegen en gezond te eten zijn voor iedereen toegankelijk. Wij zetten actief in op het verminderen van overgewicht, diabetes, depressie, roken en schadelijk alcoholgebruik. Zo worden gezondheidsklachten en eenzaamheidproblematiek voorkomen.

Nieuwkoop werkt samen met de zorg

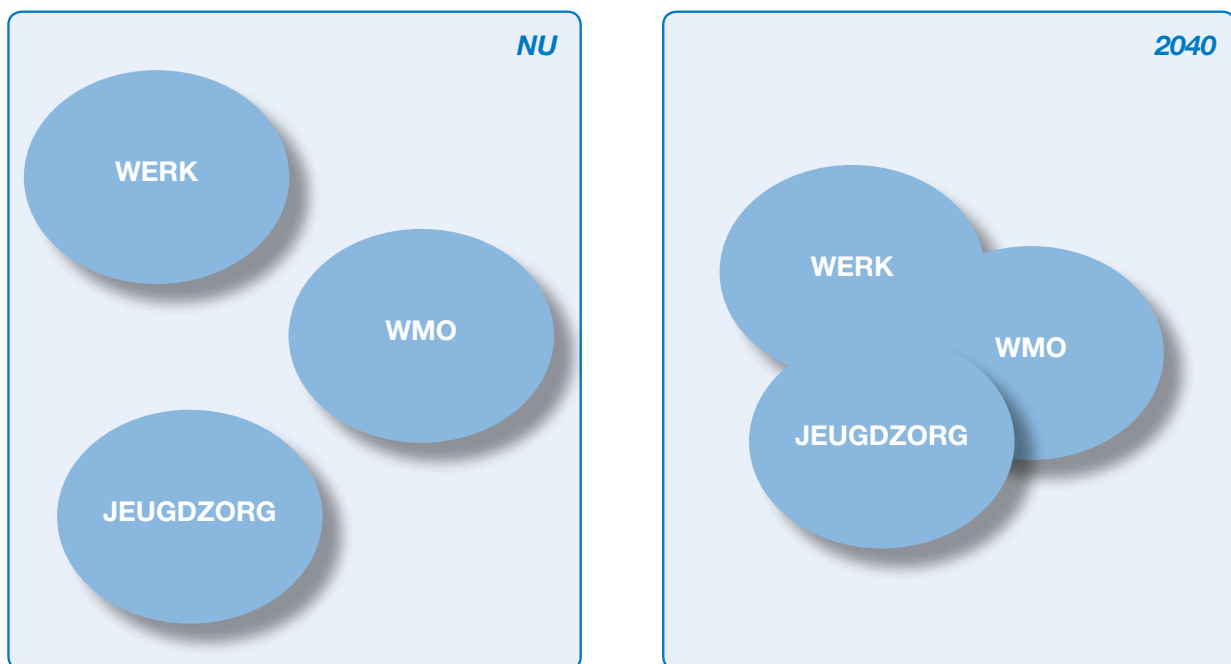
De eerstelijnszorg is laagdrempelig toegankelijk en zorgverleners in de eerstelijnszorg, openbare (jeugd)gezondheidszorg en welzijn werken nauw samen op lokaal en regionaal niveau. Preventie en zorg, wonen en welzijn op wijkniveau zijn met elkaar verbonden. Zorgverleners signaleren verslechtering van de gezondheid van hun patiënten tijdig en verwijzen gericht om erger te voorkomen. Zo is een groter deel van de zorgvragen opgelost met eenvoudigere, breder inzetbare en minder kostbare vormen van zorg.

“**Investeer in innovaties, hierdoor kun je efficiëntere zorg leveren.**”

Nieuwkoop ondersteunt inwoners bij hun hulpvraag

Het is voor inwoners duidelijk waar ze voor welke hulpvraag terecht kunnen, of dit is gemakkelijk door henzelf of voor hen uit te zoeken. Mensen met een hulpvraag worden zoveel mogelijk door één instantie verder geholpen of direct naar de juiste instantie doorverwezen. Hierdoor hoeven ze maar één keer hun verhaal te doen. Mensen/gezinnen met een langdurige ondersteuningsbehoefte op verschillende leefgebieden, hebben een zorgcoördinator die de zorg afstemt.

De gemeente combineert haar taken op het gebied van werk, zorg en ondersteuning en jeugd op een slimme manier en ontschot budgetten en procedures. Hierdoor kunnen we maatwerk bieden aan inwoners met hulpvragen op diverse terreinen. De omslag naar meer vraaggestuurde zorg en de decentralisatie van verantwoordelijkheden en budgetten stelt gemeenten, zorgaanbieders en zorgverzekeraars in staat op lokaal of regionaal niveau afspraken te maken. Afspraken die aansluiten bij de individuele behoeften en wensen van verzekerden/patiënten, leiden tot grotere keuzevrijheid van zorgvragers en doelmatige zorg.

“Inzetten op kwaliteit,
kleinschaligheid en
medemenselijkheid.”

Nieuwkoop biedt zorg in eigen omgeving/buurt

Mensen met een zorgvraag wonen zo lang mogelijk thuis, ondersteund door ambulante zorg en hulp uit de eigen omgeving. Zo behouden ze langer regie over hun eigen leven en blijven ze in hun vertrouwde thuisomgeving, met bijbehorende sociale contacten. De technologische ontwikkelingen in de zorg maken dit makkelijker realiseerbaar. Vanuit de gemeente ondersteunen we mantelzorgers, zodat de druk van de zorg niet te zwaar voor hen wordt.

“Voor ouderen is het erg belangrijk dat als ze wat gaan mankeren, ze in hun eigen dorp kunnen blijven wonen.”

“Voorkomen moet worden dat Nieuwkoop één groot bejaardentehuis wordt.”

Nieuwkoop heeft voldoende algemene voorzieningen

De gemeente Nieuwkoop beschikt over een voldoende netwerk aan algemene voorzieningen, zodat inwoners zoveel mogelijk zonder indicatie en in de buurt gebruik kunnen maken van zorg- en welzijnsvoorzieningen. Dit bevordert ook de sociale samenhang in de buurt, mensen komen sneller met elkaar in contact. Het realiseren van deze voorzieningen gebeurt vaker vanuit initiatieven op vrijwillige basis. De gemeente neemt minder vaak het initiatief en heeft vaker een faciliterende rol. De gemeente ondersteunt waar nodig vrijwilligersorganisaties bij het bereiken van hun doelen. Niet zozeer financieel, wel praktisch. Bijvoorbeeld door promotie, het verbinden van partijen en integraal werken bij vergunningen e.d. De gemeentelijke organisatie is opener en toegankelijker voor inwoners en organisaties. Wij ondersteunen bij het uitvoeren van goede ideeën.

6.3 Hoe gaan we dit bereiken?

Meer samenwerking tussen gemeente en sociale partners

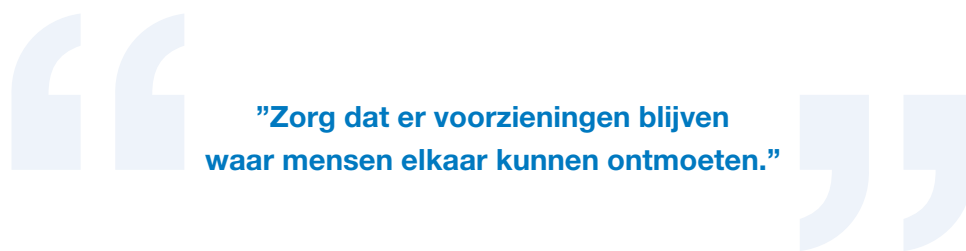
De gemeente en haar samenwerkingspartners hebben elkaars kennis en kunde hard nodig om nieuwe vragen en taken aan te pakken. Het is bovendien erg belangrijk een klant goed door te verwijzen. Nieuwkoop wil een aanbod op maat realiseren en zorgen dat de klant bij de juiste partner terecht komt. Voor mensen met een meervoudige, complexe hulpvraag is het van belang dat zij een vast aanspreekpunt hebben die de zorg tussen verschillende betrokken partijen coördineert (casemanagement). Dit kan niet zonder samenwerking en netwerkvorming tussen gemeente, professionele organisaties en vrijwilligersorganisaties. Vertrouwen in elkaar en elkaars expertise is hierbij de basis. Via netwerkvorming stemmen wij voorzieningen op elkaar af en kunnen we inwoners naar het juiste aanbod doorverwijzen. Laagdrempelige voorzieningen, in het gebruik maar ook in de vindbaarheid, is een hieraan nauw verbonden thema. Ook hebben we elkaar nodig voor het in beeld krijgen van zorgbehoeften en het ontwikkelen van voorzieningen. De gemeente heeft haar partners nodig om te voelen wat er leeft in de gemeenschap en daar zo, vanuit de regierol, op in te kunnen spelen.

Creëren van een laagdrempelig netwerk van algemene voorzieningen in de buurt

Een netwerk van lokale voorzieningen zoals ontmoetingsplekken, dagbesteding en ondersteuning bij dagelijkse zorgtaken, bevordert de participatie en zelfredzaamheid van haar inwoners en de sociale contacten binnen een gemeenschap. Dit leidt tot een verminderd beroep op individuele Wmo-voorzieningen. De gemeente stimuleert daarom de aanwezigheid van dit soort algemene voorzieningen. Hierbij gaan we wel uit van de vraag vanuit de samenleving zelf, dus dat waar inwoners aangeven behoefte aan te hebben. Ook verwachten we een actieve rol vanuit de samenleving bij de totstandkoming van dit soort voorzieningen, bijvoorbeeld in de vorm van vrijwillige inzet. We ondersteunen initiatieven op vrijwillige basis.

We streven naar zoveel mogelijk voorzieningen in de nabije omgeving van onze inwoners. Voorzieningen voor specifieke doelgroepen zijn voor een gemeente van onze omvang niet altijd zelfstandig te realiseren. Hiervoor werken we samen met partners en gemeenten in de regio. Voor sommige voorzieningen sluiten we aan bij een grotere gemeente of bij buurgemeenten, maar het kan ook zijn dat we bepaalde specifieke voorzieningen wel in Nieuwkoop aanbieden, omdat we met buurgemeenten afspraken hebben over medegebruik.

Om deze algemene voorzieningen effectief in te kunnen zetten, is het belangrijk dat deze voorzieningen voor iedereen vindbaar zijn. Hiervoor zijn zowel lokale voorzieningen in de eigen gemeente als lokale voorzieningen in buurgemeenten van belang. Een goede sociale kaart en samenwerking tussen sociale partners zijn hierbij randvoorwaarden.

Samenhang in taken

De taken en verantwoordelijkheden van gemeenten beslaan vrijwel de gehele ondersteuning van het leven van inwoners. Doelstellingen van taken vertonen een sterke overeenkomst: het bevorderen van de sociale participatie en ondersteuning van de kwetsbare inwoner die het op eigen kracht niet redt. Gemeenten kunnen hierdoor een ontkokerd stelsel van sociale ondersteuning inrichten voor alle leefgebieden en alle levensfasen van de inwoners. We bieden ondersteuning die aansluit bij de individuele hulpvraag van inwoners en zijn daarbij minder gehinderd door gescheiden budgetten.

Voor het bieden van de noodzakelijke ondersteuning ontwikkelen we nieuwe arrangementen en nieuwe samenwerkingsvormen, die de afzonderlijke leefgebieden overstijgen. Deze verbindingen bieden ook mogelijkheid tot efficiëntie en stroomlijnen. Moet op verschillende plekken hetzelfde aanbod beschikbaar zijn, of kan dat ook anders en hoe organiseren we dat? Regionale samenwerking ligt hierbij voor de hand. Van belang is wel dat de gemeente zorgt voor goede bereikbaarheid en toegankelijkheid van deze voorzieningen. We verbinden hierbij landelijke- en regionale voorzieningen met lokale voorzieningen. Daarnaast wil de gemeente Nieuwkoop direct samenwerken met lokale aanbieders om de ontwikkeling van nieuwe vormen van zorg en ondersteuning op lokaal niveau te stimuleren.

Randvoorwaarden bieden waardoor mensen zelfstandig kunnen blijven wonen

Mensen blijven steeds langer zelfstandig thuis wonen, ook als hun gezondheid achteruit gaat. We willen onze inwoners hierbij ondersteunen en randvoorwaarden bieden zodat dit op een verantwoorde en prettige manier kan. We stimuleren de ontwikkeling van woonzorgzones in de grotere kernen. Het clusteren van voorzieningen biedt minder-mobiele ouderen meer voorzieningen binnen hun bereik, wat hun zelfredzaamheid bevordert. In de kleinere kernen verruimt de gemeente mogelijkheden voor particuliere initiatieven op dit gebied, of schept (bijvoorbeeld via bestemmingsplannen) voorwaarden om mensen te helpen zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen. Als mensen met een hulpvraag langer zelfstandig wonen, doet dit een groter beroep op mantelzorg van naasten en vrijwillige inzet van andere inwoners. Wij ondersteunen vrijwilligers en mantelzorgers hierbij in brede zin.

Iedereen moet mee kunnen doen

Wanneer je vraagt iedereen actief deel te laten nemen aan de samenleving, ook mensen met een beperking, moet je er als overheid voor zorgen dat de randvoorwaarden hiervoor aanwezig zijn. Dit geldt niet alleen op het gebied van zorg en welzijn, maar ook bijvoorbeeld op het gebied van gebruik van openbare ruimte en het bouwen van doelgroepwoningen. De gemeente Nieuwkoop streeft naar een inclusieve samenleving, een samenleving waarin alle inwoners samen aan de slag gaan, waar alle inwoners prettig kunnen wonen, werken, ontspannen en zich ontplooien. Daarom willen we investeren in meer participatiemogelijkheden voor mensen met een beperking. Om het belang van een inclusieve samenleving binnen de gemeentelijke organisatie voldoende aandacht te geven, werken we aan het versterken van bewustwording van en kennis over inclusiviteit binnen de gemeente.

Gezond leven aantrekkelijk en makkelijk maken

We zetten in op het verminderen van overgewicht, depressie, roken en schadelijk alcoholgebruik, door middel van het stimuleren van meer bewegen. We willen dat iedereen in zijn eigen omgeving gelegenheid heeft te bewegen. Samen met sportaanbieders, het onderwijs en de welzijnspartners creëren we zoveel mogelijk laagdrempelige mogelijkheden voor bewegen (zie ook het thema vrije tijd). Door sectoren en accommodaties met elkaar te verbinden ontstaan nieuwe kansen, ook in een tijd van beperkte budgetten.

Bijlage 1 Participatietraject

Diverse bijeenkomsten gemeenteraad	2012-2013
Enquête, Maatschappelijke structuurvisie	Januari 2013
Brede discussiebijeenkomst Kadeidoscoop	Februari 2013
Diverse gesprekken Maatschappelijk middenveld	Maart 2013

Colofon

Nieuwkoop in Perspectief

Maatschappelijke structuurvisie 2040

april 2013

Redactie en inlichtingen:

Rob Meijer (R.Meijer@nieuwkoop.nl)

Gemeente Nieuwkoop

Postbus 1

2460 AA Ter Aar

telefoon: 14 0172

Ontwerp:

Impressio Communicatie